

Lausten: Jeg kan paa mit Partis Vegne anbefale de forelagte Lovforslag til velvillig Behandling og til Vedtagelse her i Tinget.

Efter den meget indgaaende Behandling, Forslagene har faaet i det andet høje Ting, og som interesserede Medlemmer sikkert har gjort sig bekendt med, og efter den indgaaende Omtale, som den højtærede Indenrigsminister har ladet Forslagene faa her, vil det vist være vanskeligt fra nogen Side at afvinde Forslagene nye Synspunkter, og jeg skal derfor kun gøre enkelte spredte Bemærkninger om dem.

Forslag til Lov om Leje tilsigter i udpræget Grad en Lov for Storbyen — man kunde vist godt sige: i mest udpræget Grad en Lov for København. Men ogsaa i de større Provinsbyer følger man Lovgivningsarbejdet paa dette Omraade med meget stor Interesse. Interessen er knap saa stor i de mindre Provinsbyer; dér har vi endnu noget af det gamle fordragelige Forhold mellem Ejer og Lejer, som den ærede Ordfører for Det konservative Folkeparti talte om. I Storbyen har man det i mindre Grad, og i København tror jeg slet ikke, det findes mere. Forholdet mellem Ejer og Lejer er jo, efterhaanden som de to Parter har organiseret sig, efterhaanden som Huslejen er steget, blevet mere og mere prekært, mere og mere spændt. I de mindre Provinsbyer mærker vi intet til Lejerorganisationer. Derimod faar vi ogsaa derude et levende Indtryk af, med hvilken Energi og med hvilke Midler Grundejerne arbejder for at faa alle med i deres Organisationer, for at faa deres Krav til Lejerne ensrettet; der maa helst ingen Huller være. Man kan i de mindre Provinsbyer et Par Gange aarlig faa Anmodning fra Agenter for Grundejerners Forening om dog endelig at melde sig ind i Foreningen i velforstaaet egen Interesse, og de kan slet ikke forstaa det, hvis man ikke gaar med i denne Forening. Jeg tror, man er naaet vidt i Retning af at faa omtrent alle med. Det siger sig selv, at med den Magt, med de Midler, som en saadan alt ompændende Grundejerforening raader over, maa Lejerne, selv om de er langt de fleste, og selv om de organiserer sig nok saa meget, blive den svagere Part. De skal have Lejligheder, de skal have Tag over Hovedet, og de bliver nødt til at tage de Lejligheder, de nu engang mener passer for dem, paa de Vilkaar, Ejeren stiller, til de Priser, Ejeren forlanger. Og en af Betingelserne for, at man, i hvert Fald her i Byen — det gælder sikkert ogsaa mange

andre større Byer —, kan faa afsluttet et Lejemaal, er, at man underskriver den af Ejeren forelagte Kontrakt. Saa kan man tale, saa galt man vil, om Aftalefrihed, man kan sige, at Lejeren frivilligt underskriver Kontrakten; det faktiske Forhold er alligevel, at Lejeren, lige meget hvor han henvender sig, faar nøjagtig den samme Kontrakt forelagt og ingen Lejlighed kan faa, hvis han ikke underskriver.

Naar man ved alt det, forstaaer man det Pres, der særlig fra Lejernes Side er blevet øvet og bliver øvet for at faa en Slags Beskyttelseslovgivning for Lejerne. Som Lovforslaget her foreligger, i alt væsentligt i Kommissionens Affattelse, har jeg som Grundejer, ganske vist uorganiseret, absolut ingen Betæneligheder ved at anbefale det. Aftalefriheden røres der ikke ved. Der vil ogsaa efter Lovens Ikrafttræden være Frihed for Ejer og Lejer til at snakke sig til Rette om Lejlighedens Værdi, alt sammen inden for Rimelighedens Grænser, saaledes at man ikke kommer i Konflikt med Aagerbestemmelserne. Det, man fra Grundejerkredse særlig opponerer imod, er vel nok den § 55, som ogsaa den højtærede Indenrigsminister omtalte, den, der anordner stiltiende Fortsættelse af Lejemaalet, med andre Ord lader den automatisk Uopsigelig indtræde. Naar Lejemaalet ikke lovligt er bragt til Ophør senest et Aar efter, at det er paabegyndt, indtræder denne Uopsigelig for to Aar. Jeg kan ikke se, at der er nogen Fare ved en saadan Bestemmelse. Jeg var som Lejer i mange Aar stærkt interesseret i ikke at flytte alt for ofte, og jeg er nu som Grundejer akkurat lige saa stærkt interesseret i at beholde mine Lejere saa længe som muligt. Jeg ser ingen Fare for Grundejerne i denne Paragraf, men jeg ser i den et stort Gode for Lejerne. De vil derved faa Sikkerhed for, at de, hvis de i øvrigt opfører sig som ordentlige Lejere, kan blive befriet for den Angst for at modtage en Opsigelse, som en Familie nu kan føle hver Flyttedag. Og det ene Aar, Prøveaaet, vil jeg gerne kalde det, der er regnet med i § 55, inden Uopsigeligheden i to Aar skal indtræde, skulde vel være nok til for Ejer og Lejer at kunne blive klar over, om de passer sammen saa godt, at de kan fortsætte Lejeforholdet for yderligere to Aar.

De øvrige Bestemmelser i Lovforslaget svarer egentlig i alt væsentligt til, hvad der praktiseres nu, ogsaa i de frie Lejeforhold. Der er vist ikke store Forandringer dér.

Under Sagens Behandling i det høje Folketing blev det udtalt fra konservativ